

יש לעזור לרבין להקים ממשלה -

בתנאי שיכריזו לאלתר על בחירות חדשות

תנו לנו שואנות!

אולם ברבות הימים השמיע רבין לא-פעם בטיויים, שעוררו ספק לגבי עמדתו העיקבית בשטח זה. חוששני שברגע זה יודעים אך מעטים מה בדיוק הן תפישותיו. אפשר רק לנחש. וחבל שיש צורך לנחש.

מ כאן גישתי אל מועמדותו של יצחק רבין לראשות הממשלה.
היא מתבטאת בשלוש מילים פשוטות:
תנו לנו שואנות.

איני מוכן לתת לרבין אשראי בלתי-מוגבל, ובעיניי עצומות. אבל אני סבור שמגיע לו אשראי מחושב. יש לתת לו את האפשרות להוכיח את עצמו בענייני פנים

הישראל-ערבי, בעל נכונות לקלוט יוזמות-שלום חדשות ונוצות בעל רצון להעדיף שלום על החוקת-שטחים.

(ד) עליו להיות בעל עבר ביטחוני, כדי שיוכל ליהנות מאימון בלתי-מסוייג של שלוחות מערכת-הביטחון.

(ה) עליו להיות בעל שם ומעמד בעולם.

(ו) עליו להיות בעל נסיון דיפלומטי, בייחוד במוקד העולם המערבי.

(ז) עליו להיות שייך למיסלגת-הרוב, מבלי להיות מזוהה עם קבוצת-לחץ ומאבק פנים-מניפולטיבית.

הדברים מצלצים כיום כמו מינשר של אחת מתנועות המחאה והשינוי, שצצו לאחרונה, בעיקבות מידחמת יוסף-הכיפורים.

ה היה בחודש מארס, 1969. זיהעתי נפטר לוי אשכול. במיפלגת-העבודה הסתמנה הנטייה למנות במקומו את גולדה מאיר, כראש-הממשלה. בהתאם לחוק, פתח אז נשיא המדינה בהתייעצויות עם הסיעות בכנסת. במסגרת זו נקראתי גם אני אל ביתו הצנוע של הנשיא, כדי להביע את דעתי בשם סיעת העולם הזה — כוח חוש.

יכולתי להרשות לעצמי להציע אדם, שלא היה שייך למציאות המיפלגתית האקטואלית. הייתי חופשי לזרוק לחלל הציבורי רעיון חדש. זלמן שזר קידם אותי בדברי ברכה חמים, התיישב בכורסתו, שלף פינגס שחור קטן ועיפרון, ואמר: "ובכן, את מי אתה מציע?"

ענתי: "דעתנו היא שהמועמד הסביר ביותר הוא יצחק רבין." היתה זו הפעם הראשונה שבה הוזכר אי פעם שמו של יצחק רבין כמועמד לראשות הממשלה.

ה נשיא הופתע לחלוטין מהצעה זו. הוא הצביע מייד על כך שהיא אינה בתיביצוע, מכיוון שרבין היה אז שגריר בארצות-הברית, ולא חבר-הכנסת. על פי החוק, אפשר להסיל את התפקיד על חבר-כנסת בלבד. לאחר-מכן התעניין דעתי, בפסקנות בוזזת, מדוע הצענו דווקא את המועמד הכלתי-אפי שרי הזה. קראתי את הדברים מן הכתב.

כאשר אני קורא היום את הדברים, כפי שפורסמו לפני חמש שנים (העולם הזה 1645, מיום 12.3.69), עולה בדעתי כי בעצם יכלו דברים אלה להיכתב גם השבוע, ללא כל שינוי.

הנה הודעתנו, כלשונה:
1. הקדמת הבחירות. בחודשים הקרובים תעמוד המדינה בפני אתגרים חדשים וחמורים, המחייבים גישה חדשה והחלטות ברורות. לאור זה שולל אינטרס המדינה את קיומה של ממשלה שתהיה, במהותה, ממשלת-מעבר. אנו סבורים, על כן, שיש להקדים את הבחירות לכנסת. גם הסעיף השני של אותה הודעה נשאר אקטואלי מאידך-כוחו:
2. פירוק הליכוד-הלאומי. קיומה הממושך של ממשלת-ליכוד-לאומי מחבל בסידורי-החיים של דמוקרטיה פרלמנטרית. יתר על כן, הוא מונע קבלת החלטות המ' חייבות על פי האינטרס הלאומי. אנו מציעים, אפוא, כי הממשלה הבאה תייצג רוב המסוגל לקבל החלטות מדיניות עקרוניות.

ש עניין, פיקנטי לפחות, בדברים שנאמרו או על גולדה מאיר. גולדה היתה באותה עת בכנינת נעלם לגבי רוב הציבור. היא לא היתה פופולרית במיוחד, אך איש לא סבר שכניסתה לתפקיד ראש-הממשלה תביא לאסון. **אני הייתי בטוח בכך מהרגע הראשון.** בהודעה שקראתי באוזני הנשיא נאמר:
3. נגד מועמדות הגברת גולדה מאיר. אין אנו סבורים כי חברת-הכנסת גולדה מאיר היא המועמדת המתאימה לראשות הממשלה בתקופה זו, המחייבת גישה חדשה וגמישה לבעיות הסיכסוך הישראל-ערבי. לפיכך, לא נוכל לתמוך במועמדותה, או בממשלה בראשותה. **כמעט כל המדינה מוכנה היום להתוב על מילים אלה.** לפני חמש שנים הן נראו כדבריי קינטור מרגיזים.

א יני מוצא שעלי לתקן אפילו מילה אחת בסעיף העיקרי של ההודעה מסרתי או לנשיא:
4. התכונות הדרושות לראש-הממשלה. הדרך הנכונה לבחירת ראש-הממשלה היא, לדעתנו, קביעת התכונות הדרושות, תוך התעלמות משיקולים מיפלגתיים. אנו מאמינים כי ראש-הממשלה הבא חייב להצטיין בי תכונות הבאות:
(א) עליו להיות אישיות צעירה ודינאמית, שתזכה בתמיכתו הפעילה של הדור הצעיר.
(ב) עליו להיות בעל לב פתוח לגישות חדשות ולפיתרונות חדשים, כך שיוכל להתמודד עם אתגרים חדשים.
(ג) עליו להיות בעל הבנה יסודית בבעיות הסיכסוך

דו"ח לבוחר (134)

דרושה אישיות צעירה ודינאמית, הנהנית תאמון הדור הצעיר, בעלת לב פתוח לבעיות השלום והבנה יסודית בענייני בטחון

המועמד: יצחק רבין

ביום שני בצעירים הגיע תורח של סיעת, העולם הזה — כוח חוש — להקבל עליו נשיא המדינה, להתייעצות על הקמת הממשלה החדשה. שלב נכונ בהתייעצות הדרושה, לסדרת הבחירות לכנסת, כאשר הופעתי אני ככר, התייצב הפנים בפניו כמקובל, העולם הזה — כוח חוש, וזה, סלכני, גם שלום כמו ואמנו לנצח.

הפנים באהב גמולו כוחסני, העיר והיא בחינן, כאשר סובל ואנו צעירי חיש ברחביה.

לשלוש שנים, ורק חשיבה בעירי, הוא המפיר כי בהתאם לנחל הסיכסוך, אנו הראשונה בישיבות סיעות-החוקר התיי קבלו להתייעצות.

הצעת, עסקי

הרעיון הראשון: "העולם הזה" 1645, מיום 12.3.69

חוזן של המדינה. תהיה זו טעות חמורה, אם שוחרו השלום והשינוי במדינה יעזרו לזקני המערך להכשילו. שכן אז יקרו שלושה דברים: **ממשלת גולדה-רבין תישאר בתפקודה משך חודשים ארוכים.** היא תוכל לחבל במא" מצייה-שלום, להסלים את המערכה וזגרום ל" מילחמת הרשה.

כל זקני המימסד ימשיכו להחזיק בעמדות-הכוח שלהם, חילופי-המישמרות ייעצרו, ואולי תחלוף ההזדמנות הפסיכולוגית לגרום לאלתר לראשיתו של השינוי הגדול. **המשך כהונתה של הצמרת המסואכת המבואישה יספוג את הדרך בפני הליכוד הי ימני הלאומי.**

אין פירוש הדבר שיש לאפשר לרבין להקים ממשלה, שתוכל להתקיים לאורך ימים, ללא בחירות. סיכוי זה הוא קטן ממילא. אם מתכוון רבין לכהן מבלי להכריז על בחירות חדשות, הוא ייפשל. **יש לדרוש מיצחק רבין להפיק את המס' קנה ההגיונית והדמוקרטית מן המצב, ולהכ' ריו מראש שהוא מתכוון לכהן לפישיעה רק כראש ממשלת-ביניים — עד לבחירות.** בחירות אלה צריכות להתקיים עוד כ-1974 — וכך המאוחר בחודש אוקטובר.

אם יקבל רבין דרישה זו, יש לעזור לו להקים ממשלה, כממשלה זו אין צורך במפד"ל, ואפילו לא בל"ע. די שתהיה ממשלת-מיעוט שתקבל הצבעת-אימון חד-פעמית של הסיעות הרוצות בסילוקם המיידי של גולדה ושיית.

ל יצחק רבין יש עכשיו הזדמנות גדולה. מגיע לו שהכוחות המתקדמים במדינה יעזרו לו — אם אכן הוא מוכן לנצל אותה למען השינוי, השלום והצדק הסוציאלי.

מ י שיקרא בעיון את שבע התכונות שפירסתי. עשוי להגיע למסקנה שזוהו מעין "מכרז תפור" — מסוג המיכרזים שמחברים סקדי-ממשלה לאחר שהחליטו מראש על האיש שקבל את המישרה, הפנוייה, ומתאימים את המיכרז לאיש.

אני מודה שזה נכון, וכך אמר גם הסעיף החמישי והאחרון של הודעתי אז:
5. המועמד הרצוי: רבי-אזוף יצחק רבין. אחרי בדיקת כל המועמדים הבאים בחשבון, אנו סבורים כי המועמד היחיד המתאים לכל התכונות האלה הוא רבי-אזוף יצחק רבין, רמטכ"ל מילחמת ששת-הימים והי שגריר הנוכחי בארצות-הברית — אף אם מחייב הדבר שינוי בחוקי-סוד-הממשלה, מאחר שאינו חבר-כנסת.

בינתיים עברו חמש שנים, הבית הצנוע של הנשיא התחלף במישכן מפואר, ונשיא חדש בא במקום שזר. גולדה עלתה לגדולה וירדה ממנה. היתה מילחמת-ימים הכיפורים.

והנה, השבוע, הושמעו אותם נימוקים בדיוק, למען מועמדותו של רבין, ובגללם הוא נבחר.

מ אחר שהייתי סנדק הרעיון, עקבתי במשך השנים אחרי דרכו של רבין. אודה שלא פעם היו לי פיקפוקים. כי רבין, כך נראה, אינו הולך בדרך שהיא ישרה כסרגל. קשה מאד לתמצת את תפישותיו במכנה משותף פשוט. רבין ידוע כאדם שקול ומתון, יונה מובהקת. אולם לא פעם שלח מארצות-הברית עצות שהיו קשוחות מאד, ושחזיקו את הניצנים.
הוא נודע כאדם המעדיף שלום על שטחים. השקפה זו ביטא באימרה שגבולות פתוחים חשובים יותר מגבולות בטוחים. נדמה לי שזוהי הגדרה מצוינת שזי הבעייה היסודית העומדת לפנינו.